

Laki

energian alkuperätakuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään sähkön, kaasun, vedyn, lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuista sekä energian alkuperän varmentamisesta alkuperätakuilla. Lisäksi laissa säädetään sähkön alkuperän ilmoittamisesta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *alkuperätakuulla* sähköistä asiakirjaa, joka toimii näyttönä siitä, että tietty energiaosuus tai -määrä on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä, ydinvoimalla, tehokkaalla yhteistuotannolla tai hukkalämmöstä tai -kylmästä;

2) *uusiutuvilla energialähteillä* uusiutuvista, muista kuin fossiilisista lähteistä peräisin olevaa energiaa eli tuuli- ja aurinkoenergiaa, geotermistä energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa sekä biomassaa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua;

3) *uusiutuvalla kaasulla* biokaasua ja uusiutuvilla energialähteillä tuotettua kaasua, pois lukien vety;

4) *uusiutuvilla energialähteillä tuotetulla sähköllä* sähköä, joka tuotetaan yksinomaan uusiutuvia energialähteitä käyttävissä voimalaitoksissa sekä sitä osuutta uusiutuvia ja muita energialähteitä käyttävissä voimalaitoksissa tuotetusta sähköstä, joka tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä;

5) *uusiutuvilla energialähteillä tuotetulla lämmöllä ja jäähdytyksellä* lämpöä ja jäähdytystä, joka tuotetaan yksinomaan uusiutuvia energialähteitä käyttävissä energiantuotantolaitoksissa sekä sitä osuutta uusiutuvia ja muita energialähteitä käyttävissä energiantuotantolaitoksissa tuotetusta lämmöstä ja jäähdytyksestä, joka tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä;

6) *hukkalämmöllä* teollisuus- tai sähköntuotantolaitoksissa tai palvelualalla sivutuotteena väistämättä syntyvää lämpöä, joka katoaa käyttämättömänä ilmaan tai veteen, jos sitä ei johdeta kaukolämmitys- tai jäähdytysjärjestelmään, jos on käytetty tai käytetään yhteistuotantoprosessia taikka jos yhteistuotanto ei ole mahdollista;

7) *hukkakylmällä* teollisuus- tai sähköntuotantolaitoksissa tai palvelualalla sivutuotteena väistämättä syntyvää kylmää, joka katoaa käyttämättömänä ilmaan tai veteen, jos sitä ei johdeta

kaukolämmitys- tai jäähdytysjärjestelmään, jos on käytetty tai käytetään yhteistuotantoprosessia taikka jos yhteistuotanto ei ole mahdollista;

8) *yhteistuotannolla* lämpöenergian ja sähkö- tai mekaanisen energian samanaikaista tuottamista samassa prosessissa;

9) *tehokkaalla yhteistuotannolla* energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/27/EU liitteessä II asetetut perusteet täyttävää yhteistuotantoa;

10) *tehokkaalla yhteistuotannolla tuotetulla sähköllä* hyötylämmön tuotantoon liittyvässä prosessissa tuotettua ja 9 kohdassa mainitun direktiivin liitteessä I säädetyn menetelmän mukaisesti laskettua sähköä;

11) *omakäyttölaitteilla* niitä laitteita ja koneistoja, jotka voimalaitoksessa tarvitaan sähkön tai sähkön ja lämmön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen taikka voimalaitoksen aiheuttamien ympäristöhaittojen poistamiseen tai pienentämiseen ja joista säädetään sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 2 §:n nojalla annetuissa säännöksissä;

12) *sähkölämmöllä* lämpöä, jota käytetään lämpöä ja sähköä tai pelkästään lämpöä tuottavan laitoksen tarpeisiin, kuten lämmön tuotantoon liittyvien rakennusten lämmitykseen, tuotantolaitoksen esilämmitykseen, polttoaineen käsittelyyn, kuivaukseen ja lämmitykseen, muutoin lämmön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen, sekä tuotantolaitoksen häviölämpöä;

13) *sähkön jäännösjakaumalla* jäsenvaltion vuotuista sähköntuotannon energialähteiden kokonaisuhydistelmää pois lukien peruutettujen alkuperätakuiden kattama osuus;

14) *sähkönkäyttäjällä* sähkön loppukäyttäjää sekä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa sähköä vain muille samaan konserniin kuuluville yhtiöille taikka kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen verkon kautta;

15) *sähkön loppukäyttäjällä* asiakasta, joka ostaa sähköä omaan käyttöönsä;

16) *kaasunkäyttäjällä* kaasun loppukäyttäjää sekä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa kaasua vain muille samaan konserniin kuuluville yhtiöille taikka kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen verkon kautta;

17) *vedynkäyttäjällä* asiakasta, joka ostaa vetyä omaan käyttöönsä sekä luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka toimittaa vetyä vain muille samaan konserniin kuuluville yhtiöille taikka kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sisäisen verkon kautta;

18) *lämmön ja jäähdytyksen käyttäjällä* lämmön ja jäähdytyksen loppukäyttäjää sekä lämmön ja jäähdytyksen loppuasiakasta;

19) *energianmyyjällä* sähkön, kaasun, vedyn, lämmön ja jäähdytyksen toimittajaa;

20) *arviointilaitoksella* valvontaviranomaisen hyväksymää EFTA-alueella toimivaa yhteisöä, joka täyttää arviointilaitokselle 25 §:n 1 momentissa säädetty vaatimukset.

3 §

Energian alkuperätakuut

Jäljempänä 21 §:n 1 momentissa tarkoitettu sähkön alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä saa myöntää alkuperätakuun uusiutuvilla energialähteillä ja ydinvoimalla tuotetulle sähkölle sekä tehokkaalla yhteistuotannolla tuotetulle sähkölle. Jos sähköä tuotetaan tehokkaalla yhteistuotannolla uusiutuvia energialähteitä käyttäen, myöntää sähkön alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä tuotetulle sähkölle ainoastaan uusiutuvan sähkön alkuperätakuun. Sähkön alkuperätakuuta ei saada myöntää energialle, joka kulutetaan voimalaitoksen omakäyttölaitteissa.

Jäljempänä 21 §:n 2 momentissa tarkoitettu kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä saa myöntää alkuperätakuun uusiutuvalla kaasulle. Kaasun alkuperätakuuta ei saada myöntää uusiutuvalla kaasulle, joka kulutetaan uusiutuvan kaasun tuotantoprosessissa.

Jäljempänä 21 §:n 3 momentissa tarkoitettu vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä saa myöntää alkuperätakuun uusiutuvilla energialähteillä tuotetulle vedylle.

Jäljempänä 21 §:n 4 momentissa tarkoitettu lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä saa myöntää alkuperätakuun uusiutuvilla energialähteillä tuotetulle lämmölle ja jäähdytykselle. Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä saa lisäksi myöntää alkuperätakuun hukkalämmölle ja -kylmälle. Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuuta ei saada myöntää omakäyttölämmölle.

4 §

Alkuperätakuussa esitettävät tiedot

Alkuperätakuun on sisällettävä tieto sen energian, jolle alkuperätakuu on myönnetty, tuotantovasta ja energialähteistä sekä maininta tuotantoajankohdasta ja -paikasta. Uusiutuvilla energialähteillä tehokkaalla yhteistuotannolla tuotetulle sähkölle myönnettyyn alkuperätakuuseen tulee lisäksi merkitä tehokkaan yhteistuotannon käyttö.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tiedoista, joita alkuperätakuun tulee sisältää.

5 §

Alkuperätakuun standardiyksikkö ja voimassaoloaika

Alkuperätakuun standardiyksikkönä on käytettävä yhtä megawattituntia. Kutakin tuotettua energiayksikköä kohden saadaan myöntää vain yksi energian alkuperätakuu.

Alkuperätakuu on voimassa 12 kuukautta sitä vastaavan energian viimeisestä tuotantopäivästä.

6 §

Sähkön jäännösjakauma

Valvontaviranomaisen on laskettava sähkön jäännösjakauma kalenterivuoden ajanjaksolle ja julkaistava se vuosittain seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Jäännösjakaumaa laskettaessa on varmistettava, että uusiutuvilla energialähteillä tuotettu energiayksikkö sekä ydinvoimalla tuotettu energiayksikkö otetaan huomioon vain kerran.

Valvontaviranomaisen tulee antaa sähkön alkuperätakuurekisterin ylläpitäjää ja sähkönmyyjää koskevia jäännösjakauman muodostamiseksi tarpeellisia määräyksiä määräaajoista, joita on noudatettava kohdistettaessa käytettyjä alkuperätakuita tietyille kalenterivuodelle sekä ilmoitettaessa valvontaviranomaiselle kohdistamista koskevia tietoja.

Sähkönmyyjän, -tuottajan ja -käyttäjän tulee käyttää 7 §:ssä säädetyissä tilanteissa ja sähkönmyyjän 19 ja 20 §:ssä säädetyissä tilanteissa viimeisintä jäännösjakaumaa viimeistään kolmen kuukauden kuluttua sen julkaisemisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin sähkön jäännösjakauman laskemisesta.

2 luku

Energian alkuperän varmentaminen

7 §

Velvollisuus varmentaa sähkön alkuperä alkuperätakuulla

Sähkönmyyjän, joka myy sähkönkäyttäjälle uusiutuvilla energialähteillä tai ydinvoimalla tuotettua sähköä, on varmennettava myymänsä uusiutuvilla energialähteillä ja ydinvoimalla tuotetun sähkön alkuperä. Uusiutuvilla energialähteillä ja ydinvoimalla tuotetun sähkön määrä tai osuus myydystä sähköstä varmennetaan viimeistään valvontaviranomaisen määräämänä ajankohtana vastaavalla määrällä 12 §:ssä säädetyn mukaisesti peruutettuja alkuperätakuuta.

Sähköntuottajan, joka muussa kuin sähkön myyntiin liittyvässä liiketoiminnassaan ilmoittaa asiakkailleen tietoja käyttämänsä sähkön alkuperästä, on varmennettava uusiutuvilla energialähteillä ja ydinvoimalla tuotetun sähkön alkuperä 1 momentin mukaisesti.

Sähkönkäyttäjän, joka markkinoinnissaan ilmoittaa käyttämänsä sähkön olevan uusiutuvilla energialähteillä tai ydinvoimalla tuotettua, on varmennettava sähkön alkuperä 1 momentin mukaisesti tai pystyttävä muuten osoittamaan, että se on käyttänyt 1 momentin mukaisesti varmennettua sähköä. Sähkönkäyttäjän, joka tuottaa omaan käyttöönsä sähköä uusiutuvilla energialähteillä nimellistehoaltaan alle yhden megavolttiampeerin sähköntuotantolaitteistossa tai usean tuotantolaitteiston muodostamassa voimalaitoksessa ja joka ilmoittaa markkinoinnissaan käyttämänsä sähkön olevan uusiutuvilla energialähteillä tuotettua, ei tarvitse varmentaa itse käyttämänsä ja tuottamansa sähkön alkuperää vastaavalla määrällä peruutettuja alkuperätakuuta, jos kyseiselle sähkölle ei ole haettu alkuperätakuuta.

8 §

Velvollisuus varmentaa kaasun alkuperä alkuperätakuulla

Kaasunmyyjän, joka myy kaasunkäyttäjälle uusiutuvaa kaasua, on varmennettava myymänsä kaasun alkuperä. Uusiutuvan kaasun määrä tai osuus myydystä kaasusta varmennetaan viimeistään valvontaviranomaisen määräämänä ajankohtana vastaavalla määrällä 12 §:ssä säädetyn mukaisesti peruutettuja alkuperätakuuta. Kaasun uusiutuvaa alkuperää ei kuitenkaan tarvitse varmentaa alkuperätakuilla, jos kaasu toimitetaan kulutukseen sellaista kaasuputkea pitkin, joka ei ole osa maakaasumarkkinalain (587/2017) 2 luvun mukaisen luvan piirissä olevaa maakaasuverkkoa, ja kyseiselle kaasulle ei ole haettu alkuperätakuuta. Kaasun uusiutuvaa alkuperää ei tarvitse varmentaa alkuperätakuilla myöskään tilanteissa, joissa kaasu käytetään samalla kiinteistöllä tai sitä vastaavalla kiinteistöryhmällä, jolla kaasu on tuotettu, ja kyseiselle kaasulle ei ole haettu alkuperätakuuta.

Kaasuntuottajan, joka muussa kuin kaasun myyntiin liittyvässä liiketoiminnassaan ilmoittaa asiakkailleen tietoja käyttämänsä kaasun alkuperästä, on varmennettava uusiutuvan kaasun alkuperä 1 momentin mukaisesti.

Kaasunkäyttäjän, joka markkinoinnissaan ilmoittaa käyttävänsä uusiutuvaa kaasua, on varmennettava kaasun alkuperä 1 momentin mukaisesti tai pystyttävä muuten osoittamaan, että se on käyttänyt 1 momentin mukaisesti varmennettua kaasua.

9 §

Velvollisuus varmentaa vedyn alkuperä alkuperätakuulla

Vedynmyyjän, joka myy vedynkäyttäjälle uusiutuvaa vetyä, on varmennettava myymänsä vedyn alkuperä. Uusiutuvan vedyn määrä tai osuus myydystä vedystä varmennetaan viimeistään valvontaviranomaisen määräämänä ajankohtana vastaavalla määrällä 12 §:ssä säädetyn mukaisesti peruutettuja alkuperätakuuta. Vedyn uusiutuvaa alkuperää ei kuitenkaan tarvitse varmentaa alkuperätakuilla, jos vety toimitetaan kulutukseen sellaista kaasuputkea pitkin, joka ei ole osa maakaasumarkkinalain 2 luvun mukaisen luvan piirissä olevaa maakaasuverkkoa, ja kyseiselle

vedylle ei ole haettu alkuperätakuuta. Vedyn uusiutuvaa alkuperää ei tarvitse varmentaa alkuperätakuilla myöskään tilanteissa, joissa vety käytetään samalla kiinteistöllä tai sitä vastaavalla kiinteistöryhmällä, jolla vety on tuotettu, ja kyseiselle vedylle ei ole haettu alkuperätakuuta.

Vedyntuottajan, joka muussa kuin vedyn myyntiin liittyvässä liiketoiminnassaan ilmoittaa asiakkailleen tietoja käyttämänsä vedyn alkuperästä, on varmennettava uusiutuvan vedyn alkuperä 1 momentin mukaisesti.

Vedynkäyttäjän, joka markkinoinnissaan ilmoittaa käyttävänsä uusiutuvaa vetyä, on varmennettava vedyn alkuperä 1 momentin mukaisesti tai pystyttävä muuten osoittamaan, että se on käyttänyt 1 momentin mukaisesti varmennettua vetyä.

10 §

Velvollisuus varmentaa lämmön ja jäähdytyksen alkuperä alkuperätakuulla

Lämmön ja jäähdytyksen myyjän, joka myy lämmön ja jäähdytyksen käyttäjälle uusiutuvilla energialähteillä tuotettua lämpöä tai jäähdytystä taikka hukkalämpöä tai -kylmää, on varmennettava energian alkuperä. Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun lämmön ja jäähdytyksen sekä hukkalämmön ja -kylmän määrä tai osuus myydystä lämmöstä ja jäähdytyksestä varmennetaan viimeistään valvontaviranomaisen määräämänä ajankohtana vastaavalla määrällä 12 §:ssä säädetyn mukaisesti peruutettuja alkuperätakuuta.

Uusiutuvilla energialähteillä tuotettuna tai hukkalämpönä tai -kylmänä myydyn energian alkuperää ei kuitenkaan tarvitse varmentaa alkuperätakuilla, jos lämmön tai jäähdytyksen siirtäminen käyttöön tapahtuu teknisesti siten, että lämmön tai jäähdytyksen alkuperästä ei ole epäselvyyttä, ja lämmölle ja jäähdytykselle ei ole haettu alkuperätakuuta. Lisäksi edellytyksenä on, että uusiutuvia energialähteitä käyttävän tuotantolaitoksen huolto- ja käynnistystilanteissa käytämien fossiilisten polttoaineiden energiasisältö on kalenterivuoden aikana enintään 4 prosenttia laitoksessa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöjen summasta.

Lämmön ja jäähdytyksen tuottajan, joka muussa kuin lämmön ja jäähdytyksen myyntiin liittyvässä liiketoiminnassaan ilmoittaa asiakkailleen tietoja käyttämänsä lämmön tai jäähdytyksen alkuperästä, on varmennettava uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian sekä hukkalämmön ja -kylmän alkuperä 1 momentin mukaisesti.

Lämmön ja jäähdytyksen käyttäjän, joka markkinoinnissaan ilmoittaa käyttämänsä lämmön tai jäähdytyksen olevan tuotettu uusiutuvilla energialähteillä taikka hukkalämpöä tai -kylmää, on varmennettava uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian sekä hukkalämmön ja -kylmän alkuperä 1 momentin mukaisesti tai pystyttävä muuten osoittamaan, että se on käyttänyt 1 momentin mukaisesti varmennettua lämpöä tai jäähdytystä.

11 §

Alkuperätakuun myöntäminen

Jäljempänä 21 §:ssä tarkoitetun rekisterin ylläpitäjän tulee myöntää alkuperätakuu 3 §:n mukaiselle energiamuodolle, jos:

- 1) energian tuotantotapa on todennettu tämän lain mukaisesti; ja
- 2) energiantuotantolaitoksen haltija on ilmoittanut alkuperätakuun myöntämisen edellyttämät tiedot rekisterin ylläpitäjälle.

Alkuperätakuu myönnetään tuotetun energiamäärän perusteella kalenterikuukausittain. Jos tuotantomäärä kalenterikuukaudessa on vähemmän kuin yksi megawattitunti, alkuperätakuu myönnetään sinä kalenterikuukautena, jonka aikana yhteenlaskettu tuotantomäärä saavuttaa yhden megawattitunnin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä alkuperätakuun myöntämisestä.

12 §

Alkuperätakuun peruuttaminen

Energianmyyjän ja energian käyttäjän, joka varmentaa käyttämänsä energian alkuperän alkuperätakuulla, on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava kirjallisesti tai muulla rekisterin ylläpitäjän hyväksymällä tavalla alkuperätakuun käyttämisestä 7—10 §:n mukaiseen tarkoitukseen rekisterin ylläpitäjälle tai tämän osoittamalle muulle taholle. Rekisterin ylläpitäjän on peruutettava alkuperätakuu heti, kun se on saanut tiedon takuun käyttämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä alkuperätakuun peruuttamisesta.

13 §

Alkuperätakuun mitätöinti

Rekisterin ylläpitäjän on omasta aloitteestaan mitätöitävä alkuperätakuu heti, jos sitä ei ole käytetty 12 kuukauden kuluessa alkuperätakuuta vastaavan energian viimeisestä tuotantopäivästä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä alkuperätakuun mitätöinnistä.

14 §

Energiantuotantolaitoksen tuotantotavan ja sen käyttämien energialähteiden todentaminen

Arviointilaitoksen on todennettava energiantuotantolaitoksen tuotantotapa ja sen käyttämät energialähteet (*todentamistodistus*) ennen kuin tuotantolaitoksen tuottamalle energialle voidaan myöntää alkuperätakuuta. Arviointilaitoksen antaman todentamistodistuksen tulee lisäksi sisältää vahvistus sille, että energiantuotantolaitoksen tuottama energia täyttää alkuperätakuun myöntämisen edellytykset.

Todentamistodistus on voimassa määräajan. Energiantuotantolaitoksen haltijan on huolehdittava todentamistodistuksen uudistamisesta sen voimassaoloaikana, jos tuotantolaitoksen tuotantotavan tekniset ominaisuudet tai sen käyttämät energialähteet muuttuvat aikaisempaan todentamiseen nähden tavalla, joka vaikuttaa tai voi vaikuttaa alkuperätakuiden myöntämiseen tuotantolaitoksen tuottamalle energialle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä todentamisesta, todentamistodistuksen sisältämistä tiedoista ja sen voimassaoloajasta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää muun todentamisen rinnastamisesta 1 momentin mukaiseen todentamiseen.

15 §

Energiantuotantolaitoksen tuotantotavasta ja energialähteistä ilmoittaminen

Energiantuotantolaitoksen haltijan on ilmoitettava rekisterin ylläpitäjälle tiedot energian tuotantotavasta sekä niistä energialähteistä, joita energiantuotantolaitos on käyttänyt energian alkuperätakuun kohteena olevan energiamäärän tuottamiseen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettusta ilmoitusmenettelystä.

3 luku

Alkuperätakuiden tunnustaminen

16 §

Euroopan unionissa ja Euroopan talousalueella myönnetyn alkuperätakuun tunnustaminen

Toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 mukaisesti uusiutuvalla energialle, ydinvoimalla tuotetulle sähkölle, hukka-lämmölle ja -kylmälle myönnetty alkuperätakuu on tunnustettava 7—10 ja 19 §:n mukaisiin tarkoituksiin. Edellä tarkoitettua alkuperätakuuta ei tarvitse kuitenkaan tunnustaa, jos sen täsmällisyydestä, luotettavuudesta tai todenperäisyydestä on perusteltu epäilyjä.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi erillisestä pyynnöstä päättää, tunnustaako Suomi tietyn EU- tai ETA-valtion 1 momentissa tarkoitettuja alkuperätakuita käytettäväksi 7—10 ja 19 §:n mukaiseen tarkoitukseen. Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava tunnustamisesta kieltäytymisestä ja sen perusteista komissiolle. Jos valvontaviranomainen tai rekisterin ylläpitäjä katsoo, että tietyn EU- tai ETA-valtion alkuperätakuiden tunnustamisesta tulisi kieltäytyä, sen on ilmoitettava asiasta työ- ja elinkeinoministeriölle.

17 §

Euroopan unionissa ja Euroopan talousalueella tehokkaalla yhteistuotannolla tuotetulle sähkölle myönnetyn alkuperätakuun tunnustaminen

Toisen EU- tai ETA-valtion tehokkaalla yhteistuotannolla tuotetulle sähkölle myöntämät alkuperätakuut on tunnustettava osoituksena 3 §:n 1 momentin ja 4 §:n mukaisista seikoista. Edellä tarkoitettua alkuperätakuuta ei tarvitse kuitenkaan tunnustaa, jos sen täsmällisyydestä, luotettavuudesta tai todenperäisyydestä on perusteltu epäilyjä.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi erillisestä pyynnöstä päättää, tunnustaako Suomi tietyn EU- tai ETA-valtion 1 momentissa tarkoitettuja alkuperätakuita. Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava tunnustamisesta kieltäytymisestä ja sen perusteista komissiolle. Jos valvontaviranomainen tai rekisterin ylläpitäjä katsoo, että tietyn EU- tai ETA-valtion alkuperätakuiden tunnustamisesta tulisi kieltäytyä, sen on ilmoitettava asiasta työ- ja elinkeinoministeriölle.

18 §

Kolmannessa maassa uusiutuvalla energialle myönnetyn alkuperätakuun tunnustaminen

Kolmannessa maassa myönnetty alkuperätakuu, joka on myönnetty uusiutuvilla energialähteillä tuotetulle energialle, tulee tunnustaa 7—10 ja 19 §:n mukaisiin käyttötarkoituksiin, jos Euroopan unioni on tehnyt asianomaisen kolmannen maan kanssa sopimuksen alkuperätakuiden vastavuoroisesta tunnustamisesta ja energiaa tuodaan tai viedään suoraan asianomaisesta kolmannesta maasta. Edellä tarkoitettua alkuperätakuuta ei tarvitse kuitenkaan tunnustaa, jos sen täsmällisyydestä, luotettavuudesta tai todenperäisyydestä on perusteltu epäilyjä.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi erillisestä pyynnöstä päättää, tunnustaako Suomi tietyn kolmannen valtion 1 momentissa tarkoitettuja alkuperätakuita käytettäväksi 7—10 ja 19 §:n mukaiseen tarkoitukseen. Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava tunnustamisesta kieltäytymisestä ja sen perusteista komissiolle. Jos valvontaviranomainen tai rekisterin ylläpitäjä katsoo, että tietyn kolmannen valtion alkuperätakuiden tunnustamisesta tulisi kieltäytyä, sen on ilmoitettava asiasta työ- ja elinkeinoministeriölle.

4 luku

Sähkönmyyjää koskevat säännökset

19 §

Velvollisuus ilmoittaa sähkön alkuperä

Sähkönmyyjän on ilmoitettava vähintään kerran vuodessa sähkön loppukäyttäjälle annettavissa sähkölaskuissa kunkin energialähteen osuus loppukäyttäjän sähkönmyyntisopimuksen mukaisesti ostamasta sähköstä. Kyseinen tieto on muutoin pidettävä sähkön loppukäyttäjän helposti saatavilla sähkönmyyjän internetsivustolla tai muulla vastaavalla tavalla, joka osoitetaan loppukäyttäjälle selkeästi laskuissa tai niiden liitteissä.

Laskuissa tai niiden liitteissä on annettava tiedot kunkin energialähteen osuudesta sähkönmyyjän Suomessa myymän sähkön koko energialähdevalikoimasta edellisen vuoden aikana ymmärrettävällä ja helposti vertailtavissa olevalla tavalla. Kyseiset tiedot voidaan antaa myös sähkönmyyjän internetsivustolla tai muulla vastaavalla sähkön loppukäyttäjän helposti saatavilla olevalla tavalla, jos laskuissa tai niiden liitteissä osoitetaan selkeästi, mistä tieto on saatavilla. Kyseiset tiedot on annettava myös Euroopan unionissa myydyn sähkön osalta, jos sähkönmyyjä toimii useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen energialähteiden osuudet on jaoteltava vähintään seuraavalla tarkkuudella:

- 1) uusiutuvat energialähteet;
- 2) ydinvoima;
- 3) fossiiliset polttoaineet.

Sähkönmyyjän loppukäyttäjälle ilmoittamaan energialähteiden jaotteluun on sisällytettävä sekä sähkönkäyttäjille että sähkönmyyjille myydyn sähkön kaikki hankintalähteet tasesähköyksikön toimittamaa tasesähköä lukuun ottamatta.

Alkuperätakuilla uusiutuvilla energialähteillä tai ydinvoimalla tuotetuksi varmennetun sähkön osuus ilmoitetaan energialähteiden jaottelussa vastaavasti uusiutuvilla energialähteillä tai ydinvoimalla tuotetuksi. Muu kuin uusiutuviin energialähteisiin tai ydinvoimaan perustuva alkuperältään tunnettu sähkö voidaan ilmoittaa jaottelussa joko tosiasiallisen tuotantotavan tai Energiaviraston julkaiseman jäännösjakauman avulla. Uusiutuvilla energialähteillä tai ydinvoimalla tuotetun sähkön, jota ei ole varmennettu alkuperätakuilla, sekä alkuperältään tuntemattoman sähkön energialähteiden osuudet on ilmoitettava Energiaviraston julkaiseman jäännösjakauman avulla.

20 §

Sähkön energialähteistä syntyneiden hiilidioksidipäästöjen ja radioaktiivisten jätteiden määrän ilmoittaminen

Sähkönmyyjän on vähintään kerran vuodessa sähkölaskuissa tai niiden liitteissä annettava tiedot sähkönmyyjän edellisen vuoden aikana myymän sähkön tuottamiseen käytetyistä energialähteistä syntyneistä hiilidioksidipäästöistä ja radioaktiivisten jätteiden määrästä. Kyseiset tiedot voidaan antaa myös sähkönmyyjän internetsivustolla tai muulla vastaavalla sähkön loppukäyttäjän helposti saatavilla olevalla tavalla, kun laskuissa tai niiden liitteissä osoitetaan selkeästi, mistä kyseinen tieto on saatavilla.

Edellä 1 momentin mukaisessa ilmoituksessa on mainittava sähkönmyyjän edellisen kalenterivuoden aikana myymän sähkön tuottamiseen käytetyistä energialähteistä syntyneet:

- 1) hiilidioksidin ominaispäästöt grammoina kilowattituntia kohden;

2) käytetyn ydinpolttoaineen määrä suhteessa myydyn sähkön kokonaismäärään ilmoitettuna milligrammoina kilowattituntia kohden.

Hiilidioksidin ominaispäästöjä koskevassa ilmoituksessa on mainittava ominaispäästöjen laskennassa käytetyt energialähde- ja tuotantotapakohtaiset päästökertoimet sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannon päästöjen jakomenetelmä. Käytetyn ydinpolttoaineen määrää koskeva tieto voi perustua joko sähkönmyyjän sähkönhankintaan tai valvontaviranomaisen viimeisimmässä jäännösjakauman laskennassa käyttämiin ja julkaisemiin tietoihin. Alkuperältään varmentamattoman sähkön osalta hiilidioksidipäästöjen ja käytetyn ydinpolttoaineen määrien ilmoittamiseen käytetään valvontaviranomaisen laskeman jäännösjakauman tietoja. Fossiilisiin energialähteisiin perustuvan alkuperältään tunnetun sähkön hiilidioksidin ominaispäästöt voidaan kuitenkin ilmoittaa joko tosiasiallisten hiilidioksidin ominaispäästöjen tai jäännösjakauman mukaisesti.

5 luku

Rekisterien ylläpitäjät ja arviointilaitokset

21 §

Rekisterien ylläpitäjät

Sähkön alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä toimii Energiaviraston sähkömarkkinalain (588/2013) 8 §:n nojalla järjestelmävastaavaksi kantaverkonhaltijaksi määräämä kantaverkonhaltija.

Kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä toimii Energiaviraston maakaasumarkkinalain 8 §:n nojalla maakaasujärjestelmän järjestelmävastaavaksi siirtoverkonhaltijaksi määräämä siirtoverkonhaltija.

Vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä toimii 2 momentissa tarkoitettu maakaasujärjestelmän järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija.

Lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisterin ylläpitäjänä toimii Energiavirasto.

22 §

Rekisterin ylläpitäjän tehtävät

Rekisterin ylläpitäjän tehtävänä on energian alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti energiamarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla. Alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti on järjestettävä siten, että alkuperätakuut ovat tarkkoja, luotettavia ja vaikeasti väärennettävissä ja niiden myöntämiselle, siirtämiselle, peruuttamiselle ja mitätöinnille asetettavien vaatimusten tulee olla standardin CEN - EN 16325 mukaisia. Rekisterin ylläpitäjän tulee tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta tarvittavassa laajuudessa seurata toimialan kehitystä kansallisesti ja kansainvälisesti sekä osallistua alkuperätakuujärjestelmän kehittämiseen liittyvään eurooppalaiseen yhteistyöhön.

Sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän tulee huolehtia, että rekisterin ylläpitotehtäviä hoitavalla henkilöstöllä on asianmukainen koulutus sekä riittävän syvälinen asiantuntemus kyseisestä energiamuodosta tässä laissa tarkoitettuja rekisterin ylläpitäjän tehtäviä varten.

Sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle, jos se epäilee energiantuotantolaitoksen haltijan tai muun rekisterin käyttäjän rikkoen tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä.

Sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä voi antaa tehtävän hoitamisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön hoidettavaksi. Mitä tässä laissa säädetään rekisterin ylläpitäjästä, sovelletaan myös tytäryhtiöön tämän hoitaessa rekisterin ylläpitäjän tehtäviä. Sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä voi hankkia tehtävän järjestämiseksi tarvittavat palvelut osittain tai kokonaan sopimuskumppaninaan toimivalta palveluntuottajalta. Rekisterin ylläpitäjä on vastuussa tehtävän asianmukaisesta hoitamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisterin ylläpitäjän 1 momentissa tarkoitetuista tehtävistä.

23 §

Rekisterille asetettavat vaatimukset

Alkuperätakuurekisterin tulee olla sähköinen. Rekisterin ominaisuuksien on tuettava rekisterin ylläpitäjän tehtävien asianmukaista hoitamista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä alkuperätakuurekisterille sekä alkuperätakuiden myöntämiselle, siirtämiselle, peruuttamiselle ja mitätöinnille rekisterissä asetettavista vaatimuksista.

24 §

Rekisterien ylläpitäjien palveluiden hinnoittelu ja ehdot

Sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuun myöntämiseen ja siirtämiseen liittyvän palvelun hinnoittelun on oltava kohtuullista ja sen tulee perustua tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän tulee pyrkiä toiminnassaan kustannustehokkuuteen. Palvelun maksuilla voidaan kattaa sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjälle tästä laista johtuvien velvoitteiden hoitamisesta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset sekä kohtuullinen voitto palvelun hoitamisesta.

Rekisterin ylläpitäjän palvelujen ehdoissa on otettava huomioon pienempien tuottajien mahdollisuus hyödyntää alkuperätakuujärjestelmää.

Alkuperätakuun peruuttamisesta ja mitätöinnistä ei saa periä erillistä maksua. Palvelujen hinnat ja ehdot tulee julkaista rekisterin ylläpitäjän internetsivustolla.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisterin ylläpitäjän palveluiden ehdoista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän palveluiden hinnoittelusta.

25 §

Arviointilaitoksia koskevat vaatimukset ja niiden hyväksyminen

Arviointilaitoksen tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

1) laitos on tässä laissa tarkoitetuissa arviointilaitoksen tehtävissä toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;

2) laitoksen henkilökunnalla on hyvä tekninen ja ammatillinen koulutus sekä riittävän laaja-alainen kokemus tässä laissa tarkoitettuja arviointilaitoksen tehtäviä varten; sekä

3) laitoksella on käytössä luotettava menetelmä, jonka avulla energian alkuperän vaatimustenmukaisuus varmistetaan, sekä asianmukaiset ohjeet toimintaa ja sen seuranta varten.

Valvontaviranomaisen on hyväksyttävä vaatimukset täyttävä yhteisö tässä laissa tarkoitetuksi arviointilaitokseksi. Hyväksymispäätöksessä määritellään arviointilaitoksen pätevyysalue sekä

annetaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset arviointilaitoksen toimintaa koskevat määräykset. Hyväksyminen voidaan antaa määräajaksi, jos siihen on erityinen syy.

Tarkempia säännöksiä arviointilaitokselle 1 momentissa säädettyistä vaatimuksista ja arviointilaitoksen hyväksymisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Arviointilaitoksen hyväksymisen muuttaminen ja peruuttaminen

Arviointilaitoksen on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toimintaansa koskevista muutoksista, joilla on vaikutusta 25 §:n 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttymiseen.

Valvontaviranomainen voi muuttaa hyväksymispäätöksessä annettua määräystä, jos se on tarpeen sen varmistamiseksi, että arviointilaitoksen tehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Määräyksen muuttamista koskeva asia voi tulla vireille myös arviointilaitoksen hakemuksesta.

Jos arviointilaitos toimii olennaisesti tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai hyväksymispäätöksen määräysten vastaisesti taikka ei täytä hyväksymiselle 25 §:n 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomainen voi antaa arviointilaitokselle huomautuksen tai varoituksen.

Valvontaviranomainen voi peruuttaa arviointilaitoksen hyväksymisen, jos:

1) hakemuksessa on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet laitoksen hyväksymiseen;

2) arviointilaitos ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä tai arviointilaitos on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka päätöksessä annettua määräystä eivätkä arviointilaitokselle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

Valvontaviranomaisen on peruutettava arviointilaitoksen hyväksyminen, jos arviointilaitos tekee asiaa koskevan hakemuksen.

27 §

Arviointilaitoksen tehtävät

Arviointilaitos suorittaa 14 §:ssä tarkoitetun todentamisen sekä antaa todentamistodistuksen.

Arviointilaitoksen tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle, jos se epäilee energiantuotantolaitoksen haltijan tai muun rekisterin käyttäjän rikkoneen tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä.

28 §

Virkavastuu

Sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän sekä arviointilaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

6 luku

Valvonta

29 §

Valvontaviranomainen

Energiavirasto on tässä laissa tarkoitettu valvontaviranomainen ja valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä hoitaa muut sille tässä laissa säädetty tehtävät.

Tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten estämättä kuluttaja-asiamies valvoo kuluttajansuojalain (38/1978) nojalla markkinoinnin lainmukaisuutta markkinoitaessa sähköä, kaasua, vetyä, lämpöä tai jäähdytystä kuluttajille.

30 §

Valvontaviranomaisen vahvistamat menetelmät ja ehdot

Valvontaviranomaisen tulee päätöksellään vahvistaa sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän noudatettaviksi ennen niiden käyttöönottoa:

- 1) menetelmät alkuperätakuun myöntämiseen ja siirtämiseen liittyvän palvelun kohtuullisen voiton sekä myöntämisestä ja siirtämisestä perittävien maksujen määrittämiseksi;
- 2) alkuperätakuun myöntämiseen ja siirtämiseen liittyvän palvelun ehdot.

Vahvistuspäätöksen on perustuttava 24 §:ssä säädettyihin palvelun ehtoja ja hinnoittelua koskeviin perusteisiin.

31 §

Valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus saada energianmyyjältä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot:

- 1) myydyn energian määrästä;
- 2) myydyn uusiutuvaksi energiaksi, ydinvoimalla tuotetuksi sähköksi tai hukkalämmöksi tai -kylmäksi varmennetun energian osuudesta;
- 3) peruutetuista alkuperätakuista;
- 4) energialähdejakauman laskemisessa käytetyistä tiedoista.

Lisäksi valvontaviranomaisella on oikeus saada sähkönmyyjältä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot 19 ja 20 §:ssä säädettyjen velvoitteiden täyttämiseen liittyvistä laskuista ja niiden liitteistä.

Valvontaviranomaisella on oikeus saada energiantuotantolaitoksen haltijalta, joka on hakenut energian alkuperätakuuta tai jolle sellainen on myönnetty, tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot:

- 1) tuotantolaitoksen tuotantotavasta;
- 2) tuotantolaitoksessa käytetyistä energialähteistä ja tuotetuista energiamääristä.

Valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjältä sekä arviointilaitokselta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömiä tietoja. Jos rekisterin ylläpitäjä on antanut 22 §:n 4 momentissa säädetyn mukaisesti tehtävien hoitamisen kokonaan omistamansa tytäryhtiön hoidettavaksi, koskee momentin mukainen valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeus myös kyseistä tytäryhtiötä.

32 §

Valvontaviranomaisen tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus päästä energianmyyjän, energiantuotantolaitoksen haltijan, sähkön sekä kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän ja arviointilaitoksen hallinnassa oleviin tiloihin, jos se on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyihin tiloihin valvontatoimenpiteet voidaan ulottaa vain, jos on syytä epäillä, että on tehty rikoslain (39/1889) 16 luvun 8 §:ssä, 30 luvun 1 §:ssä tai 33 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikos, ja tarkastus on välttämätön tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi.

Tarkastuksen kohteena olevan tulee avustaa valvontaviranomaista tarkastuksen suorittamisessa.

Valvontaviranomaisella on tarkastusta suorittaessaan oikeus ottaa energianmyyjän, energiantuotantolaitoksen haltijan, sähkön, kaasun ja vedyn alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän ja arviointilaitoksen asiakirjat ja muuta aineistoa haltuunsa, jos se on tarkastuksen tavoitteiden toteuttamisen kannalta välttämätöntä. Aineisto tulee palauttaa viipymättä, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä aineiston hallussapitoa.

33 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, täyttämään velvollisuutensa tai muulla tavoin oikaisemaan rikkomuksensa tai laiminlyöntinsä.

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla taikka teettämis- tai keskeyttämishallalla. Uhkasakosta sekä teettämis- ja keskeyttämishallasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

7 luku

Erinäiset säännökset

34 §

Ohjaus ja seuranta

Tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriölle.

35 §

Tietojen säilyttäminen

Energianmyyjän on huolehdittava siitä, että 31 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen luotettavuus voidaan varmistaa kuuden vuoden ajan sen kalenterivuoden päättymisestä, jota tiedot koskevat.

Energiantuotantolaitoksen haltijan on huolehdittava siitä, että 31 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tietojen luotettavuus voidaan varmistaa kuuden vuoden ajan sen kalenterivuoden päättymisestä, jota tiedot koskevat.

Rekisterin ylläpitäjän on huolehdittava siitä, että alkuperätakuun myöntämistä, siirtämistä, peruuttamista ja mitätöintiä koskevien tietojen luotettavuus voidaan varmistaa kuuden vuoden ajan sen kalenterivuoden päättymisestä, jota tiedot koskevat.

Arviointilaitosten on huolehdittava siitä, että 27 §:ssä säädetyn tehtävän suorittamisen kannalta olennaisten tietojen luotettavuus voidaan varmistaa kuuden vuoden ajan sen kalenterivuoden päättymisestä, jota tiedot koskevat.

36 §

Muutoksenhaku työ- ja elinkeinoministeriön ja valvontaviranomaisen päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

37 §

Muutoksenhaku rekisterin ylläpitäjän ja arviointilaitoksen päätökseen

Rekisterin ylläpitäjän ja arviointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

38 §

Päätöksen täytäntöönpano

Valvontaviranomaisen 33 §:n 1 ja 2 momentin nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei hallintotuomioistuin toisin määrää.

39 §

Maksut

Tämän lain mukaisten Energiaviraston suoritteiden maksullisuudesta ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Sen estämättä, mitä maksuperustelain 6 §:n 1 momentissa säädetään, lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuurekisteriin liittyvä maksu voidaan määrittää suoritteen omakustannusarvoa alempana.

Tämän lain mukaiset Energiaviraston perimät maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

8 luku

Voimaantulo

40 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 3 päivänä joulukuuta 2021.

Tällä lailla kumotaan sähkön alkuperän varmentamisesta ja ilmoittamisesta annettu laki (1129/2003), jäljempänä *kumottu laki*.

Tämän lain 7 §:ssä säädettyä velvollisuutta varmentaa ydinvoimalla tuotetun sähkön alkuperä sekä 8—10 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä heinäkuuta 2022.

Lisäksi tämän lain 19 §:n 5 momenttia sovelletaan ydinvoimalla tuotetun sähkön ilmoittamisessa vasta 1 päivästä heinäkuuta 2022. Muu kuin uusiutuviin energialähteisiin perustuva alkuperältään tunnettu sähkö voidaan ilmoittaa joko tosiasiallisen tuotantotapansa mukaan tai jäänösjakauman avulla 30 päivään kesäkuuta 2022 asti.

Edellä 21 §:ssä tarkoitetun rekisterin ylläpitäjän tulee ottaa käyttöön 23 §:n mukainen alkuperätakuurekisteri viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2022. Rekisterin ylläpitäjän tulee myöntää alkuperätakuuta energialle, joka on tuotettu tämän lain tultua voimaan. Sähkölle, joka on tuotettu ennen 1 päivää tammikuuta 2022, myönnetään alkuperätakuut kumotun lain mukaisesti.

Sen estämättä, mitä 14 §:ssä säädetään, energiantuotantolaitoksen haltija voi osoittaa 30 päivään kesäkuuta 2022 asti jo ennen 14 §:n 1 momentin mukaista tai siihen rinnastettavaa todentamista energiantuotantolaitoksensa tuotantotavan ja sen käyttämät energialähteet tämän lain edellyttämällä tavalla todennetuiksi, jos se pystyy luotettavasti osoittamaan, että kyseisen energiantuotantolaitoksen tuotantotapa ja käyttämät energialähteet ovat täyttäneet alkuperätakuun myöntämisen edellytykset.

41 §

Biokaasusertifikaatit

Kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä ei saa myöntää alkuperätakuuta uusiutuvalle kaasulle, jolle on myönnetty biokaasusertifikaatti. Biokaasusertifikaatin haltijan ilmoituksesta kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjä voi kuitenkin muuttaa tämän lain voimaan tullessa tai sen jälkeen biokaasusertifikaattirekisteriin merkityn biokaasusertifikaatin 8 §:n mukaiseksi kaasun alkuperätakuuksi. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2022.

Poiketen siitä, mitä 13 §:ssä säädetään, kaasun alkuperätakuurekisterin ylläpitäjän on omasta aloitteestaan mitätöitävä 1 momentissa säädetyn mukaisesti alkuperätakuuksi muutettu biokaasusertifikaatti heti, jos sitä ei ole käytetty 18 kuukauden kuluessa alkuperätakuuta vastaavan energian viimeisestä tuotantopäivästä.

Helsingissä 3.12.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Elinkeinoministeri Mika Lintilä